

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 1074

Warszawa, 10 października 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o Policji.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Katarzynę Marię Piekarską.

(-) Grażyna Jolanta Ciemniak; (-) Tomasz Garbowski; (-) Henryk Gołębiewski; (-) Tadeusz Iwiński; (-) Elżbieta Jankowska; (-) Ryszard Kalisz; (-) Krystian Łuczak; (-) Krystyna Łybacka; (-) Henryk Milcarz; (-) Tadeusz Motowidło; (-) Sylwester Pawłowski; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Zbigniew Marian Podraza; (-) Wojciech Pomajda; (-) Stanisława Prządka; (-) Stanisław Rydzoń; (-) Stanisław Stec; (-) Marek Strzaliński.

USTAWA

z dnia 2006 r.
o zmianie ustawy o Policji

Art. 1.

W ustawie z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) określonych w art. 134, art. 135 § 1, art. 136 § 1, art. 156 § 1 i 3, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 166, art. 167, art. 173 § 1 i 3, art. 189, art. 200, art. 204 § 4, art. 223, art. 228 § 1 i 3-5, art. 229 § 1 i 3-5, art. 230 § 1, art. 230a § 1, art. 231 § 2, art. 232, art. 245, art. 246, art. 252 § 1-3, art. 253, art. 258, art. 269, art. 280-282, art. 285 § 1, art. 286 § 1, art. 296 § 1-3, art. 296a § 1, 2 i 4, art. 296b § 1 i 2, art. 299 § 1-6 oraz w art. 310 § 1, 2 i 4 Kodeksu karnego,”;

2) w art. 19a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Czynności operacyjno-rozpoznawcze, o których mowa w ust. 1, mogą polegać także na:

- a) złożeniu propozycji nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione,
- b) przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej,
- c) składaniu innych propozycji czy też podejmowaniu negocjacji zmierzających do uzyskania informacji mogących stanowić dowód popełnienia przestępstwa.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity Dz. U. z 2002 Nr 7 poz. 58 z późn zm.) jest włączenie przestępstwa określonego w art. 200 kodeksu karnego, do katalogu przestępstw w przypadku ścigania i ujawniania sprawców, których Policja może zastosować rodzaj czynności operacyjno rozpoznawczych potocznie nazywany „prowokacją policyjną”.

Seksualne wykorzystywanie dziecka jest najbardziej odrażającą i szkodliwą - ze względu na następstwa, jakie powoduje - formą przemocy. Jest to angażowanie dziecka w sferę aktywności seksualnej nieprzystawającej do jego etapu rozwojowego, w sferę działań, które naruszają normy prawne i społeczne, których dziecko nie rozumie, często boi się i nie akceptuje. Dziecko jest w takich sytuacjach obiektem seksualnym, którym dorosły posługuje się w celu zaspokojenia własnych potrzeb. Wyróżniamy szereg zachowań w zakresie form seksualnego wykorzystywania dzieci przez dorosłych - ekshibicjonizm, fetyszyzm, obsceniczne telefony oraz eksponowanie ciała dziecka osobom dorosłym w celu zaspokojenia ich seksualnych pragnień, czy też niosące za sobą najpoważniejsze konsekwencje i najbardziej napiętnowane społecznie akty noszące znamiona gwałtu, czyli zmuszanie dziecka do stosunków seksualnych.

Bezdiskusyjnym jest fakt, że w przypadku tak określanych aktów przemocy istnieją ich następstwa zarówno bezpośrednie o charakterze somatycznym i psychicznym jak i następstwa odległe w czasie lęki, zespoły depresyjne psychozy, zaburzenia osobowościowe. Ofiary przemocy seksualnej mogą, już jako osoby dorosłe, przejawiać tendencje do zachowań o charakterze przestępczym oraz do stosowania przemocy także wobec dzieci.

Wykorzystywanie seksualne dzieci jest tą formą krzywdzenia, którą najtrudniej wykryć, ocenić i oszacować. Dzieci same rzadko ujawniają fakt molestowania seksualnego. Wyjątkowa zawilóść i delikatność tych zjawisk, konieczność połączenia w ich wykrywaniu wiedzy psychologicznej, prawniczej praktyki dochodzeniowej, sprawiają, że tylko najbardziej drastyczne przypadki zostają zidentyfikowane i powodują interwencję Policji czy w efekcie sądów.

Według danych w Polsce, co piąta dziewczynka - około 20 proc. i co piętnasty chłopiec- około 6 procent przeżywają jakąś formę nadużycia seksualnego. Przemocy seksualnej doznaje około 3 proc. dziewcząt i 1 proc. chłopców. Większość sprawców - ok.80 proc czynów pedofilskich wobec dzieci - to osoby znane dziecku i rodzinie. O tym jak dalece mało przestępstw tego typu jest zgłaszanych i w jak małym procencie przypadków podejmowane są jakiegokolwiek działania zaradcze świadczą przekrojowe badania dorosłej populacji - 30 proc. mężczyzn i 35 proc. kobiet przyznaje się do przeżycia w dzieciństwie wydarzeń o charakterze pedofilskim. Zgodnie ze statystykami prezentowanymi przez Komendę Główną Policji rocznie zgłasza się średnio 1. 600 przestępstw obcowania z małoletnimi:

Lata	Przestępstw zgłoszonych
2005	1.697
2004	1.923
2003	1.817
2002	1.485
2001	1.460
2000	1.518
1999	1.673

Niewyczerpanym źródłem treści o tematyce pedofilskiej, metodą kontaktów dorosłych z dziećmi stał się i będzie w coraz większym stopniu Internet. Na podstawie badań przeprowadzonych przez Fundację Kidprotect i jeden z polskich portali internetowych Internet jest, co miesiąc dla ponad 18 tys. polskich internautów źródłem materiałów o tematyce pedofilskiej.

Dzieci bardzo rzadko zwracają się o pomoc. Ukrywają swoje problemy z poczucia lęku, wstydu, w szczególności w przypadku nadużyć seksualnych. Należy, zatem opracować i zrealizować kompleks zmian w polskim prawie, które z jednej strony zapewnią dzieciom prewencyjną ochronę przed wykorzystywaniem, a gdy już takie zjawisko zaistnieje, dadzą szeroko pojętym organom administracji narzędzia do pomocy ofiarom i instrumenty do skutecznego ścigania sprawców przemocy seksualnej.

Częścią propozycji jest zmiana ustawy o Policji idąca w kierunku poszerzenia kompetencji tej służby w zakresie dokonywania czynności operacyjno – rozpoznawczych.

Impulsem do takiej właśnie zmiany prawa policyjnego jest zjawisko rozpowszechniania treści propagujących pozytywne aspekty przemocy seksualnej wobec dzieci, szeroko komentowane w mediach, jako propagowanie „pozytywnej pedofilii” Zmiany w ustawodawstwie polegające min na wprowadzeniu do kodeksu karnego nowego typu przestępstwa publicznego propagowania treści pochwalających wykorzystywanie dzieci muszą konsekwentnie iść w kierunku wyposażenia organów ścigania w skuteczne i szybkie metody wykrywania sprawców przestępstw.

Opracowując rozwiązania prawne umożliwiające Policji podejmowanie takich działań należy wziąć przede wszystkim pod uwagę fakt, że głównym środowiskiem, w którym wykorzystujący szukają swoich potencjalnych ofiar jest, a w przyszłości zapewne będzie coraz częściej, Internet. Specyfika tego środka komunikacji, zapewniającego anonimowość, szybkość przekazu i co najważniejsze ogromną rzeszę odbiorców w różnym przedziale wiekowym wymusza zastosowanie zdecydowanych środków do zwalczania tego typu zachowań.

Aktualne uregulowania prawne nie dają Policji możliwości szybkiego i efektywnego działania w tym zakresie.

Od roku Policja skutecznie stosuje w ramach przeprowadzanych działań operacyjno - rozpoznawczych czynności potocznie nazywane „prowokacją policyjną”.

Instytucja ta ma swoje korzenie poza polskim prawem. Technika taka stosowana jest między innymi w Stanach Zjednoczonych i polega na „zachęcaniu” osoby podejrzewanej o dokonanie przestępstw do popełnienia nowego czynu, obserwowanego przez Policję. Prowokacja nie jest dozwolona, jeżeli sąd stwierdzi przekroczenie przez Policję granicy między niedozwoloną prowokacją, a legalnym stworzeniem podejrzanemu warunków do dokonania czynu. Najmniej kontrowersyjną formą prowokacji jest metoda polegająca na biernym nakłanianiu do dokonania przestępstwa (np. policjant udaje, że kupuje narkotyki, co stanowi podstawę do wszczęcia postępowania karnego). Po prowokację policyjną sięga się najczęściej w sprawach związanych z handlem narkotykami, prostytutką (tam, gdzie jest ona zabroniona), hazardem i łapówkarstwem.

Potrzeba wprowadzenia do polskiego porządku prawnego omawianych instytucji zaistniała po roku 1989, a jej główną przyczyną było przeobrażenie polskiej przestępczości. Inny rodzaj i charakter przestępstw - zorganizowanych i gwałtownych - potwierdzony przez statystyki i relacje mediów, a także zdecydowany sprzeciw społeczny wymusiły na ustawodawcy sięgnięcie po kontrowersyjne, aczkolwiek przynoszące efekty instrumenty w walce z przestępczością.

Projektowana zmiana umożliwi stosowanie przez Policję znanych jej mechanizmów prowokacji policyjnej w ujawnianiu i ściganiu osób wykorzystujących seksualnie dzieci zarówno bezpośrednio jak i (może w większym stopniu), przy pomocy medium, jakim jest Internet. Przykładowo w zakresie monitorowania treści publikowanych w Internecie, aktualnie działania Policji ograniczają się

do sprawdzania sygnałów o pedofilskich stronach, ich likwidacji i do starań dotarcia do ich twórców. Już w tym momencie należy umożliwić policjantom zbieranie informacji o twórcach tych stron, osobach korzystających z internetowych serwisów czy też zajmujących się wymianą treści pisanych, zdjęć, których tematem jest wykorzystywanie seksualne dzieci.

Projekt nie wywołuje bezpośrednio żadnych skutków gospodarczych czy finansowych.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu Państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

.

Warszawa, 18 października 2006 r.

BAS-WAEM-2301/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego
projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Katarzyna Maria Piekarska)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2002 r. Nr 23, poz. 398, z 2003 r. Nr 23, poz. 337, z 2004 Nr 12, poz. 182, z 2005 r. Nr 16 poz. 263, Nr 42 poz. 556, Nr 66 poz. 912, Nr 76, poz. 1062, z 2006 r. Nr 15, poz. 194) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmiany art. 19 i art. 19a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, ze zmianami). Zmiany dotyczą: 1) możliwości zarządzenia przez sąd kontroli operacyjnej (na wniosek komendanta policji poparty zgodą prokuratora) w odniesieniu do przestępstwa określonego w art. 200 Kodeksu karnego (przestępstwo seksualnego wykorzystywania małoletniego poniżej lat 15, prezentowanie wykonania czynności seksualnej małoletniemu poniżej lat 15 – art. 1 pkt 1 projektu) oraz 2) rozszerzenia form tzw. prowokacji policyjnej o „składanie [...] propozycji czy [...] podejmowanie negocjacji zmierzających do uzyskania informacji mogących stanowić dowód popełnienia przestępstwa”, przy czym prowokacja policyjna mogłaby być stosowana także do przestępstw określonych w art. 200 k.k. (art. 1 pkt 2 projektu).

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prowadzenie kontroli operacyjnej wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych podmiotów, wobec których przeprowadzane są poszczególne

czynności kontroli operacyjnej. Dokonując analizy zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej, należy więc wskazać następujące akty prawa UE:

- dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz. Urz. WE L 281 z 23.11.1995 r., s. 31, ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 15, s. 355); oraz dookreślającą i uzupełniającą tę dyrektywę –

- dyrektywę 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej, Dz. Urz. WE L 201 z 31.7.2002 r., s. 37, ze zmianą; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, s. 514, ze zmianą).

Biorąc pod uwagę dobra, do ochrony których zmierzają przepisy projektu, należy wskazać następujące akty prawa UE:

- decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. dotyczącą zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej (Dz. Urz. UE L 13 z 20.1.2004 r., s. 44, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 7, s. 10);

- decyzję Rady 2000/375/WSiSW z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie zwalczania pornografii dziecięcej w Internecie (Dz. Urz. UE L 138 z 9.6.2000 r., s. 1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 1, s. 183).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Podstawą prawną stosowania kontroli operacyjnej jest art. 19 obowiązującej ustawy, który określa również sposób jej prowadzenia. Zgodnie z art. 19 ust. 6 kontrola operacyjna ma charakter niejawny i polega na kontrolowaniu treści korespondencji, zawartości przesyłek, stosowaniu środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób niejawny informacji i dowodów oraz ich utrwalanie – w szczególności chodzi o treść rozmów telefonicznych oraz informacji przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych. Proponowana zmiana dotyczy dołączenia do katalogu przestępstw, w przypadku których stosowanie kontroli operacyjnej jest dopuszczalne, przestępstw seksualnego wykorzystywania małoletniego poniżej lat 15 oraz prezentowania małoletniemu do lat 15 wykonania czynności seksualnej. Tym samym, liczniejszy będzie krąg podmiotów, wobec których ingerencja w prawo do prywatności w zakresie przetwarzania danych osobowych będzie prawnie uzasadniona.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 95/46/WE państwa członkowskie są zobowiązane chronić podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych

osobowych. Także jednym z celów dyrektywy 2002/58/WE jest ochrona podstawowych praw i wolności, w szczególności prawa do prywatności, w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w sektorze łączności elektronicznej (art. 1 ust. 1 dyrektywy).

Jednakże art. 3 dyrektywy 95/46/WE oraz – odpowiednio – art. 1 ust. 3 dyrektywy 2002/58/WE stanowią, że dyrektywy te nie mają zastosowania do przetwarzania danych osobowych w ramach działalności wykraczającej poza zakres prawa wspólnotowego, a w żadnym razie do działalności na rzecz bezpieczeństwa publicznego, obronności, bezpieczeństwa państwa oraz działalności państwa w obszarach prawa karnego. Należy więc uznać, że proponowana w projekcie zmiana, dotycząca przetwarzania danych osobowych w związku z prowadzeniem kontroli operacyjnej, znajduje się poza zakresem regulacji prawa wspólnotowego, w szczególności dyrektyw 95/46/WE i 2002/58/WE.

Umożliwienie prowadzenia kontroli operacyjnej w odniesieniu do przestępstw określonych w art. 200 k.k. (art. 1 pkt 1 projektu) oraz rozszerzenie form prowokacji policyjnej (art. 1 pkt 2 projektu) ma służyć lepszej ochronie małoletnich przed przypadkami wykorzystywania seksualnego. Także decyzja ramowa Rady 2004/68/WSiSW ma przyczynić się do zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej. Decyzja zobowiązuje państwa członkowskie do penalizacji określonych czynów popełnionych umyślnie – zmuszania, nakłaniania dziecka do prostytucji, udziału dziecka w przedstawieniach pornograficznych, produkcji pornografii dziecięcej, dystrybucji, rozpowszechniania lub przesyłania takich materiałów, nabywania lub posiadania takich materiałów (art. 2 i art. 3 decyzji) oraz do ścigania i karania poszczególnych form popełnienia ww. przestępstw: podżegania, pomocnictwa, usiłowania (art. 4 decyzji). Z kolei decyzja Rady 2000/375/WSiSW zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia działań i przyjęcia środków w celu zachęcenia użytkowników Internetu do informowania organów przestrzegania prawa w przypadku podejrzenia rozpowszechniania materiałów z pornografią dziecięcą w Internecie. Odpowiednie organy państw członkowskich powinny reagować natychmiast po otrzymaniu takich informacji (art. 1 decyzji). W celu wyeliminowania pornografii dziecięcej w Internecie decyzja zobowiązuje też do podjęcia dialogu z sektorem przemysłowym, aby określić środki, które zmuszałyby dostawców usług internetowych m.in. do zachowywania danych dotyczących handlu w celu karania w przypadkach podejrzenia seksualnego wykorzystywania dzieci oraz produkcji, przetwarzania i rozpowszechniania materiału z pornografią dziecięcą. Dane te mogłyby być udostępniane organom śledczym (art. 3 decyzji).

Obydwie decyzje są więc ukierunkowane na ochronę określonych dóbr, także poprzez odpowiednie regulacje w prawie karnym państw członkowskich Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 18 października 2006 r.

BAS-WAEM-2302/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Katarzyna Maria Piekarska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmiany art. 19 i art. 19a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, ze zmianami). Zmiany dotyczą: 1) możliwości zarządzenia przez sąd kontroli operacyjnej (na wniosek komendanta policji poparty zgodą prokuratora) w odniesieniu do przestępstwa określonego w art. 200 Kodeksu karnego (przestępstwo seksualnego wykorzystywania małoletniego poniżej lat 15, prezentowanie wykonania czynności seksualnej małoletniemu poniżej lat 15 – art. 1 pkt 1 projektu) oraz 2) rozszerzenia form tzw. prowokacji policyjnej o „składanie [...] propozycji czy [...] podejmowanie negocjacji zmierzających do uzyskania informacji mogących stanowić dowód popełnienia przestępstwa”, przy czym prowokacja policyjna mogłaby być stosowana także do przestępstw określonych w art. 200 k.k. (art. 1 pkt 2 projektu).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego
Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski